

Les raons dels indignats

Les raons dels indignats

Raimundo Viejo (ed.)

Gala Pin

Íñigo Errejón

Ibai S. Urbieta

Jorge Moruno

Pablo Iglesias Turrión

Hibai Arbide

Diego Díaz

Aitor Tinoco

Pòrtic

Primera edició: juliol del 2011

© 2011 Raimundo Viejo, Gala Pin, Íñigo Errejón,
Ibai S. Urbieto, Jorge Moruno, Pablo Iglesias Turrión,
Hibai Arbide, Diego Díaz, Aitor Tinoco

Drets exclusius d'aquesta edició:
Raval Edicions SLU, Pòrtic
Peu de la Creu, 4
08001 Barcelona
www.portic.cat

ISBN: 978-84-9809-191-5
Dipòsit Legal: B. 25.661-2011
Fotocomposició: Víctor Igual, S. L.
Impressió: Liberdúplex, S. L.

Aquest llibre està subjecte a la llicència de reconeixement 3.0 Espanya
(by-nc-nd) de *Creative Commons*, si no s'indica el contrari.

Llicència completa: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/es/legalcode.ca>

SUMARI

15M, (algunes) veus de la indignació RAIMUNDO VIEJO	9
L'assemblea és Twitter GALA PIN	13
Disputar les places, disputar les paraules ÍÑIGO ERREJÓN	18
La idea de les idees: una nova matriu programàtica IBAI S. URBIETA	25
De la bandada de llops a l'eixam JORGE MORUNO	30
Els antiavalots davant la desobediència massiva PABLO IGLESIAS TURRIÓN	35

La militància és contrarevolucionària	
HIBAI ARBIDE	40
Consideracions d'un activista provincià	
DIEGO DÍAZ	45
Una genealogia	
AITOR TINOCO	50
Breu cronologia	54
Sitografia	57
Annexos	58
Manifest de l'Acampada/BCN	58
Manifest Democràcia Real Ja!	66

15M, (algunes) veus de la indignació

RAIMUNDO VIEJO VIÑAS

El 15M, Democràcia Real Ja! (DRJ), en el deixant d'anteriors mobilitzacions com les convocades per Anonymous o Juventud sin Futuro, aconseguí treure al carrer milers de persones per protestar contra la gestió de la crisi i la precarietat generalitzada de les condicions de vida. Les manifestacions, pacífiques i multitudinàries arreu de l'Estat, són un èxit innegable.

En acabar la jornada, però, un grup d'activistes fa un petit canvi en el repertori previst de la manifestació. Decideixen no deixar la protesta i continuar la lluita més enllà. Organitzen acampades a les principals places per expressar la seva indignació. L'objectiu: no tornar a la vida de sempre com si res, canviar el curs dels esdeveniments. Ha començat el moviment del 15M.

Des del 15M fins avui les mobilitzacions s'han desenvolupat en el marc d'una doble dinàmica. Per una banda, en un exercici obert de desobedi-

ència civil no violenta (desallotjament de les places la matinada del 16M, prohibició de la concentració a Sol per la Junta Electoral, operació fallida dels mossos d'esquadra a la plaça de Catalunya...). Per l'altra, en un inescapable activisme a les places (els annexos que hem incorporat a la part final d'aquest llibre ofereixen una bona mostra del que és la feina de les assemblees). Aquest desobeir i el construir una alternativa a la democràcia liberal és la doble dinàmica que mou el procés.

A més a més, el moviment resulta d'una altra innovació tàctica: l'ús de les xarxes socials. Un ús que, com s'ha dit, genera una nova forma de comunicació horitzontal, reticular, recombinant. Però també un ús que és en si mateix un suport organitzatiu. Sovint aquesta dimensió organitzativa de les xarxes s'amaga, i s'incideix en la necessitat que hi hagi organitzacions formals o lideratges visibles, com si fossin imprescindibles. Res més lluny de la realitat: si algun punt d'inflexió marca el 15M, precisament és aquest.

I és que l'autonomia és el tret distintiu d'aquest cicle de mobilitzacions. A diferència d'altres que hem conegut, el 15M no es caracteritza només per voler promoure un canvi d'orientació política (com fa, per exemple, l'ecologisme quan s'oposa a una infraestructura qualsevol d'efectes perjudicials per al medi ambient). A més de voler operar un canvi «en» el sistema, a les places s'aspira a canviar

«de» sistema. Fins on arribarà aquesta ruptura constituent? El final roman encara obert.

Sigui com sigui, el 15M és tot un esdeveniment. Com a tal, ha marcat un punt i a part en el que han estat les mobilitzacions dels últims anys. Forma, continguts, eines, simbologies, repertoris, perfils sociològics, subjectivitats, discursos..., la mutació política que s'està produint des del 15M és equivalent a la que hi va haver als anys seixanta. Aquest llibre en vol ser un testimoni.

Com és evident no es tracta ara de fer una anàlisi que només podrà arribar més endavant, quan hagin passat aquests dies de tan intensa mobilització. Ja hi haurà temps per examinar amb detall què està passant al laboratori polític que s'ha creat a les places. No hem volgut, però, deixar passar l'oportunitat de fer en aquest context únic les nostres pròpies intervencions com a activistes, com a veus implicades en el procés.

Certament, hem de reconèixer que les veus aquí reunides no són, per diversos motius, cap mostra «representativa». No podia ser de cap altra manera en un moviment que es caracteritza, precisament, per rebutjar d'entrada qualsevol forma de representació. Ni som ni volem ser «representatius».

Però això no vol dir que no formem part del moviment; i una part significativa, a la nostra manera: per la nostra implicació des del primer mo-

ment, per la nostra experiència com a activistes, pels coneixements que hem acumulat en la memòria del moviment. Això no ens fa ser cap avantguarda, ni fa que ens sentim amb més raó que ningú. Ens fa ser diferents i potser amb algunes coses interessants a dir sobre el que passa ara.

Les diferents perspectives que es poden llegir en aquestes pàgines comparteixen el fet de ser aproximacions subjectives al que succeeix. Subjectives, sens dubte, però també informades; veus coneixedores i implicades directament en els esdeveniments, tot i que de manera diferent segons el cas. Aquest és el seu avantatge. Veus que parlen amb coneixement de causa, travessades pel que succeeix a les places, a les assemblees, a les xarxes. Veus de la indignació.

Per últim, les contribucions que conformen aquest treball han nascut de relacions vives que sorgeixen a les noves àgores. Aquestes pàgines van dedicades, doncs, als milers de persones que han fet possible arribar fins aquí, als qui faran que arribem més enllà; a aquesta altra part de nosaltres, «la gent». I volem agrair, com no podia ser de cap altra manera, a en Josep Lluch que ens hagi ofert la possibilitat de compartir les nostres idees, pensaments i propostes amb un públic que de ben segur sent una preocupació i un interès semblant al nostre per l'estat en què es troba la vida pública, la democràcia i la política en general. Les àgores són obertes.

L'assemblea és Twitter

GALA PIN

*gEllos tienen Intereconomía, nosotros #Twitter
#nonosvamos via @josianito*h

Davant els falsos directes de la televisió, en els quals la credibilitat es basa en el locutor (com a argument d'autoritat), amb les xarxes socials, el moviment del 15M ha posat en relleu la importància de la transmissió d'allò que s'ha viscut. A Twitter no ha estat tan important qui donava la notícia, sinó el fet de formar part de la conversa global, d'alimentar-la. Contrainformació en el sentit clàssic que es transmet de manera immediata i que basa la seva versemblança en el nombre de persones que contribueixen a la creació d'un quadre amb traços realistes, pintat a mil mans.

*gRT @ubunteacher: El fascismo habría durado lo mismo con twitter que lo que va a durar esta democracia que nos venden. #spanishrevolution
#nonosvamos #15m*h

En aquest cas, la multiplicitat d'emissors no és soroll, sinó la manera en què es trenca l'hegemonia del paisatge, ostentada fins ara pels mitjans de comunicació. La xarxa és una eina que podem fer servir totes nosaltres, en la qual hi cabem totes. No és un fi en ella mateixa, sinó un mitjà. La comunicació té lloc de manera horitzontal i la multiplicitat de veus trenca l'esquema clàssic d'emissor-receptor. «Compartir» o «retuitejar», citant la via per la qual ens arriba la informació, personalitzant-la, seguint la lògica 2.0: aportant continguts nous.

Així doncs, ara la novetat segurament no és tant considerar l'esfera comunicativa com una part destacada del moviment, sinó que aquest és en si mateix un moviment en xarxa, interconnectat, en què la xarxa i l'organització analògica no es poden separar.

Els intents dels poders públics de controlar internet denoten la por que infon la potència transformadora de la xarxa. El cas més conegut a l'Estat espanyol és el de la Llei Sinde. Alhora, les lluites contra aquesta llei obren un espai de mobilització i organització a la xarxa, que, si bé curiosament no funciona com a font d'inspiració a totes les autonomies, sí que dota d'eines i formes d'acció la comunitat 2.0, que se sent amb més força i més capacitat d'actuar. #LeySinde #noLESvotes #RedSoS #redneutral

A (la) xarxa resulta evident que es tracta d'un moviment sense cap i, per tant, impossible de decapitar. A la xarxa som incomptables. La xarxa s'autoregula com un cos multiforme; la intel·ligència col·lectiva que s'ha demostrat a les places és un reflex de la xarxa. En ella la forma imperant de fer és la cooperació, no pas la competitivitat.

*g@ Acampadabcn

Estem intentant muntar un projector per visionar el hashtag #acampadabcn. Els vostres tweets es llegiran a tota la plaça!» [Estamos intentando montar un proyector para visionar el hastag #acampadabcn. Vuestros tweets se leerán en toda la plaza!

Els blocs, Facebook, Twitter, N-1, YouTube, Picasa... no s'han limitat a explicar el que passava, sinó que han esdevingut el motor de la mobilització i el lloc en què ens podem reconèixer com a part d'alguna cosa. La comunitat. Han estat l'espai en què hem passat de l'enuig individual a la indignació col·lectiva i organitzada, per tal de prendre les places, els carrers. Per a moltes de nosaltres, això és el primer espai on podem conspirar, que vol dir respirar plegades. Ens sentim part del moviment perquè contribuïm a crear-lo, a difondre'l, a fer-lo créixer (i nosaltres amb ell). L'usuari d'internet i l'indignat som la mateixa persona.

Ens sentim, ens sabem part d'una comunitat, una comunitat de còmplices amb qui compartim les places. No existeix la dicotomia xarxa-carrer. Com diuen els hackers, **gCopiar, pegar, poder modificar*h*. Es tracta que la diversitat sumi, de cooperar. No cal que hi hagi cap ideologia a la qual adscriure's, sinó el creixement per diversitat, en què cadascú aporti les seves habilitats i coneixements per generar riquesa col·lectiva. Fer servir l'etiqueta #nonosvamos o col·laborar que sigui TT, fer-se fan d'una pàgina de Facebook genera que els diferents se sentin que formen part del comú. Trencar l'aïllament en xarxa i organitzar el malestar en l'esfera pública, virtual i analògica.

L'esperit del #M15M és col·laboratiu. Hi cap tot, amb matisos. En aquesta xarxa no tenim edat, la combinació xarxa-places és una mutació del portafarcells, del vermut al xat del Facebook. Les places funcionen com àgores públiques, la xarxa és espai públic (veieu l'organització Democràcia Real Ja, en obert i amb accés «universal» en grups de Facebook). Alhora, l'acció en l'espai públic es concreta a la xarxa. És una simbiosi que reproduïx la comunitat veïnal en una esfera pública metropolitana i global. La xarxa no té fronteres, en els nostres barris no en volem.

*g@ paudenut
#acampadabcn La plaza, en asamblea, decide
quedarse. #nonosvamos”

Les assemblees presencials són fonamentals, tracen línies de treball i suposen un exercici quotidià de democràcia directa, massiva, transparent. Però el sentit es crea majoritàriament a Twitter. Els hashtags no només serveixen per ordenar el debat, sinó també per apuntar línies comunes del sentir col·lectiu. Les places i la xarxa són ara visceralitat racional: #nonosvamos #notenemosmiedo #bcnsinmiedo #bcnsensepor #barriosdespiertos #puigdimissio #15msigues #aturemelparlament.

L'organització des de la base constitueix el recorregut i l'estructura de la «democràcia real» més enllà de la política representativa. La xarxa ofereix una temporalitat immediata i respecte a l'organització espacial.

Però n'estem aprenent. Inventem maneres noves de fer, moviments nous que no descobreixen res de nou, sinó que reinventen. La continuïtat del moviment dependrà en bona part de la seva capacitat de crear eines noves, d'innovar i créixer a (la) xarxa. I *we like* aquest repte que se'ns presenta. Juntes, podrem.

Disputar les places, disputar les paraules

ÍÑIGO ERREJÓN

La lluita política és, en gran manera, la lluita per les idees que guien i orienten les actituds en una societat. Lluny d'estar constituït o ser «natural», el sentit comú és un camp de batalla en què diferents fets socials cobren significat polític.

Així, cap condició social no té traducció automàtica en l'ordre polític. Qualsevol patiment o mancança necessita, primer, ser «problematitzat»: representat i viscut com un problema col·lectiu que té responsables, víctimes i una solució imaginable per la qual val la pena mobilitzar-se. Podem afirmar que un assumpte és «polític» quan al seu voltant s'esdevenen agregacions «nosaltres/ells» o identitats polítiques que mobilitzen passions i il·lusions compartides.

Un actor és hegemònic quan aconsegueix que la disputa política es lliuri en els seus termes i en el seu llenguatge, atès que ha associat els seus interessos o projectes a alguns termes centrals del sentit comú d'època, que així treballen a favor seu. Sobre

aquests termes, viscuts com a positius i «apolítics», es lliuren batalles ferotges per la generació de sentits polítics compartits.

En aquest article pretenc esbossar alguns dels trets fonamentals de la lluita pel sentit comú protagonitzada pel 15M. Dirigeixo la meua atenció al conjunt d'«idees força», eslògans i consignes que s'han propagat per les places, assemblees, Facebook i Twitter com espores, conformant un conjunt, ambivalent però identificable, de «motius» que han atribuït un sentit polític a la indignació general.

EL 15M I LES GRANS PARAULES: DEMOCRÀCIA I POBLE

Un dels principals assoliments del 15M ha estat la seva capacitat de resignificar termes centrals de la cultura política espanyola i també europea. De tots ells, «democràcia» ha estat l'eix central de la disputa. Es tracta d'una de les paraules amb més poder per generar legitimitat. Tant és així que cap actor polític amb expectatives de seduir sectors socials amplis pot desvincular-se'n.

És evident que no faltaven els motius per a la indignació. Tanmateix, aquests «mals socials» s'havien viscut com a inevitables, cosa que impedia l'agregació de qui els patia.

El 15M va irrompre en un panorama de resignació general. I ho va fer suscitant una enorme legitimitat social, atraient les agendes mediàtiques, esquerdant el gran consens entorn de la crisi i la seva sortida. Ho va poder fer, en primer lloc, perquè va parlar d'allò de què ningú no parlava, però que era evident. I la seva falta de compromís institucional li va permetre fer-ho de manera contundent i directa: l'Estat espanyol estava al servei de l'acumulació privada en uns pocs, justament aquells que havien provocat la crisi i ara aconsellaven retallades de drets per sortir-ne.

Ara bé, l'esquerra radical feia mesos que denunciava el mateix, sense gaire èxit. Què va ser, doncs, allò que va donar al 15M la seva enorme capacitat de convocatòria i d'interpel·lació, fins i tot en aquells que, sense anar a les places, la defensaven en les converses quotidianes? Per què ara sí? Els moments d'urgència social són difícilment explicables si no és mitjançant la combinació de molts elements. Tanmateix, n'hi ha un que, sense ser exclusiu, és un ingredient crucial en l'èxit relatiu de la mobilització. Es tracta de la seva saviesa col·lectiva per partir del sentit comú de la seva època i operar-hi una redirecció capaç d'atraure cap a la protesta una bona part dels qui tan sols la vigília es mostraven d'acord amb l'ordre existent.

Democràcia

Instal·lant-se tossudament en l'ús del terme «democràcia», però interpretant-lo en un sentit que l'oposava a l'*status quo*, el moviment va aconseguir una posició avançada en la guerra per la generació de sentits compartits. La denúncia que l'estat actual de les coses no tan sols no és «natural» sinó que tampoc no és «democràtic» apunta a la línia de flotació de la seva legitimitat: erosiona la creença col·lectiva que els que manen ho fan en favor de l'interès general i precisament oposa aquest interès comú a les decisions d'una elit —equivalent en la seva corrupció i menyspreu pel ciutadà a qui aplica retallades de les quals ella mateix s'exonera— supeditada als «mercats».

El lema del 15M, el «primer consens» de la protesta, deia «Democràcia Real Ja. No som mercaderia en mans de polítics i banquers». Vinculava així l'empitjorament de les condicions de vida a la manca de democràcia. Presentava batalla sobre un dels termes més valorats del sentit comú, disputant-la a l'ordre existent i les seves elits. Es comença a ordenar de manera inèdita —i rupturista— el camp polític.

El poble

El pas següent és l'aparició del *poble*: la majoria social que reclama ser l'autèntica comunitat política, per contrast amb les elits alienes a l'interès col·lectiu —«que no, que no, que no ens representen». Aquesta operació no representa cap poble, el construeix, als carrers i les places, en la deliberació i sobretot en l'agrupació i la denigració general de les elits.

El nom és sempre el mateix, però el *poble* és sempre nou: el resultat d'una articulació de sectors i voluntats contra un enemic que en defineix la unitat. En aquest cas, l'hegemonia es mou en la progressiva constitució d'una part —la joventut precària, els sectors més copejats per les reformes— en el nucli de tot plegat enfront del poder constituït. És a dir, la construcció de poder polític alternatiu, constituent.

Poble és una paraula que acostuma a fer-nos vergonya emprar tret dels moments de gran transcendència, d'expressió d'una majoria que reclama l'encarnació legítima del conjunt social. L'aparició del terme *poble* per anomenar el «nosaltres» dels indignats assenyalava, sens dubte, no la reivindicació, sinó l'inici de la construcció d'un interès general —una voluntat col·lectiva gramsciana— de canvi.

Els polítics professionals de signes diferents votant el 22M amb el mateix missatge de reclamació

de legitimitat democràtica, els abans adversaris avui units en defensa de la institucionalitat —com Esperanza Aguirre defensant la governabilitat i l'Executiu Zapatero— i la ruptura entre la legalitat i la legitimitat social, encarnada en l'ocupació massiva i desobedient de les places en contra del que havien ordenat les Junes Electorals... El 15M ha aconseguit durant uns dies travessar i reordenar a favor seu el camp de batalla.

EXPANSIÓ-CONTRACCIÓ: EL DIFÍCIL QUÈ «S'HA DE FER»

Aquesta és, però, només una part de la disputa política, malgrat que imprescindible. El 15M, en la seva ubicació ambivalent entre el sentit comú d'època i la seva resignació en un sentit rupturista, de qüestionament de l'ordre existent, es troba sotjat per dos abismes paral·lels.

D'una banda, si les seves interpellacions s'amplien sense fi, seran tan atractives com buides. D'altra banda, una concreció ideològica rígida dels seus continguts retornarà la indignació als reduïts cercles de l'esquerra rupturista. Entre els abismes de la dissolució i la marginalització hi ha la possibilitat que el moviment sigui radical i majoritari.

La concreció d'aquesta tensió creativa extensió-contracció es donarà necessàriament en les consignes i objectius comuns que cohesionin el moviment i en permetin la condensació. Els procediments estan bé, però no deixen de ser el «com». Serà en el «què» on el moviment articularà més simpaties i aliances —es farà més *poble*— i aguditzarà la crisi d'autoritat, és a dir, quan sigui acorralat i derrotat per la contraofensiva esperable dels principals actors polítics, mediàtics i institucionals.

La idea de les idees: una nova matriu programàtica

IBAI S. URBIETA

El 15M és i serà recordat per l'aparició de la indignació ciutadana de manera extensa i multitudinària a l'escena política. L'aparició espontània de la multitud ha fet sortir a la palestra un conjunt de persones capaç de legitimar tant el seu moviment com les seves reclamacions, reivindicacions o demandes. De la indignació, passant per la reivindicació política de la vida, a poc a poc, es va construir la dignitat. De la inicial indignació que ha estat la crida i el «motiu» de la mobilització s'ha passat a la construcció de la dignitat, en la presa de la política a les places com àgores gegants de la multitud.

De bon començament podia semblar una crida «reformista» a fer tocs de maquillatge al sistema imperant, amb consignes o reivindicacions com ara: (1) l'aplicació de la taxa Tobin a les transaccions financeres especulatives; (2) la reforma de la llei electoral fent una circumscripció única amb un repartiment més equitatiu del percentatge de vots

per obtenir representació parlamentària; (3) l'aplicació de la justícia als polítics corruptes, o (4) la reforma de l'Estat espanyol en la seva declinació com a estat del benestar. Amb el temps i la praxi col·lectiva, ha esdevingut un discurs nou amb idees i programa. A hores d'ara, comissions i subcomissions de continguts treballen sobre tots els eixos temàtics que el moviment pot arribar a abraçar.

ESPAIS I EIXOS PER BASTIR ALTERNATIVES

Aquesta és la primera gran aportació programàtica: una institucionalitat diferent, directa, participativa. Amb l'extensió de la crítica a la democràcia parlamentària i al govern (no) representatiu, es forgen innovadores idees com la «democràcia 2.0», basada en la participació ciutadana responsable, crítica i amb criteri. Aquesta última entre altres idees com l'estesa consigna aglutinadora «ningú no ens representa», d'ampli suport.

El moviment del 15M defensa principalment els conceptes de dignitat, de justícia i d'igualtat d'oportunitats i de condicions. En el terreny de les propostes concretes identifiquem els eixos que, d'una manera o altra, influeixen (influiran) en la vida dels ciutadans i ciutadanes en algun moment, entre els quals destacariem els següents:

La necessitat de prendre consciència de les limitacions d'un sistema de desenvolupament territorial, urbanístic, enfocat als beneficis econòmics d'uns quants, que ha esdevingut insostenible per a les poblacions que en són els principals afectats. Per tant, un sistema conscient de les limitacions del creixement «sense límits» i més respectuós amb el medi ambient, amb el desenvolupament de les persones en el seu territori.

En el terreny econòmic es demana justícia pel que fa a l'enorme distància que hi ha entre els privilegis dels polítics, els banquers i els grans empresaris pel que fa als sous, al pagament d'impostos i a la immunitat jurídica davant la corrupció, i les retallades que han patit i pateixen tots els ciutadans i ciutadanes, privats de serveis públics de qualitat: parlem de recursos bàsics com la sanitat, l'educació, les infraestructures i tot allò que permet que una persona visqui amb dignitat a les ciutats, pobles i viles, sense exclusió per edat, gènere, classe social, ètnia o procedència. Cal destacar el dret a l'habitatge, element a partir del qual comença la condició de les persones per desenvolupar una vida digna, sense ser ofegades per hipoteques que, tot i haver perdut el pis, han de continuar pagant. L'especulació immobiliària n'és la gran culpable, i per això es determinen una sèrie de punts com la donació en pagament i l'expropiació dels habitatges en desús.

El dret a tenir garantida la llibertat d'informació és una demanda simptomàtica d'una època en la qual el control de les noves tecnologies no pot estar en mans de la Llei Sinde. Es demana més informació, més qualitat, més transparència i sobretot més capacitat real d'incidir en les decisions que ara mateix es troben en mans d'uns quants que decideixen per tothom. Per això és necessari, tal com s'apunta en les principals reivindicacions del moviment, més llibertat democràtica, entesa, en primer lloc, com al dret a una llei electoral que permeti un sistema més proporcional i la participació ciutadana en la presa de decisions entre les eleccions.

Aquests són només alguns dels eixos temàtics que a la vegada que denuncien amb la seva pràctica el caràcter retrògrad de l'antic sistema construeixen la bastida d'una continuació nova, amb dignitat.

ALTRES REIVINDICACIONS PUNTUALS

Sens dubte, hi ha altres reivindicacions que també gaudeixen d'un ampli consens majoritari en quasi totes les assemblees i places on el moviment s'ha constituït com a actor polític de la situació actual. Per exemple, l'eliminació dels privilegis de la classe política (sous vitalicis, cotxes oficials, escorta personal...), l'atur (en aquests moments amb més de

cinc milions de persones amb capacitat de treballar omplint-ne les files), el dret a l'habitatge digne (o la lluita dels afectats per la hipoteca), el manteniment de serveis públics de qualitat (i les protestes del sector sanitari i la comunitat educativa contra les retallades), el control de les entitats bancàries, la reforma de la fiscalitat, el manteniment de les llibertats ciutadanes i la democràcia directa o el fre a la despesa militar han vertebrat un moviment que, tot i la seva aparent dispersió (més fomentada pels *mass media* que real), té unes propostes i unes reivindicacions ben clares, que apunten directament a l'arrel del problema. El consens és força general (si bé no unànime) quan s'apunta que capitalisme és equivalent a crisi.

NOTA: En aquests dies les places s'han transformat en autèntiques àgores que no paren de produir idees, propostes, alternatives. A l'annex «Manifest Democràcia Real Ja» (pàg. 66) hem incorporat una de les mostres més rellevants del treball realitzat en aquest sentit: els mínims de l'acampada de Barcelona.

De la bandada de llops a l'eixam

JORGE MORUNO

El fenomen de les acampades i el moviment dels i les indignades és el símptoma d'una ruptura amb el passat. Els canvis en la manera de treballar, comunicar-se i relacionar-se que implica l'era de la informació comporten una transformació en les formes d'expressar la protesta. Aquest canvi es pot il·lustrar amb les imatges de la bandada de llops i l'eixam. La nostra hipòtesi parteix del fet que la forma que adopta la indignació respon a la manera de governar la població en cada moment. Si la manera de gestionar la riquesa que es produeix i els mecanismes per extraure-la canvien, l'organització dels agreujats també es modificarà. Això és justament el que passa ara.

COM ERA ABANS...

La forma més il·lustrativa de comprendre el model anterior consisteix a identificar el funcionament

del conjunt de la societat com si fos una gran fàbrica. La fàbrica és la matriu que genera la societat industrial. En el món industrial, la fàbrica és una institució que gestiona el treball de manera piramidal i burocràtica. A través de la seva capacitat de disciplinar la població es modelen fins a l'extrem els actes de les persones i s'imposa el principi d'obediència. Aquesta disciplina eficaç ordena la diferència mitjançant institucions que transmeten valors i conductes. Família, escola, cadena de muntatge, manicomi o presó comparteixen una organització disciplinària pensada per corregir i emmotllar els cossos a una gestió de la vida eficaç.

En la societat-fàbrica, la forma organitzativa de la lluita antagonista passa pel partit d'avantguarda. Podem interpretar-ne el model d'organització com una llopada que actua amb les seves jerarquies i protocols. La seva elit dirigent llegeix amb precisió la realitat i indica a una gran massa anònima quins passos s'han de seguir. Conduïda per l'avantguarda, la bandada de llops colpeja en una sola direcció, amb un criteri únic.

LA FI DE LA DISCIPLINA...

Els moviments socials que se succeeixen des dels anys seixanta fins a final dels setanta a tot arreu

comparteixen el rebuig de la disciplina. Els explotats de llavors expressen noves realitats psicològiques, culturals o sexuals que se sumen a les demandes clàssiques del moviment obrer. Quan es verifica que allò que funcionava fins en aquell moment ara falla, el capitalisme es veu obligat a transformar els seus instruments de dominació. Ha fet seves les proclames dels exaltats dels anys setanta i les ha reconvertit en mercaderies de consum aptes per a tots els públics i alienes a qualsevol possibilitat d'emancipació.

EL MODEL SOCIAL DEL NOU CAPITALISME: LA PRECARIETAT

Les noves tecnologies afavoreixen la reconversió que suposarà l'entrada en l'era postindustrial. Les fàbriques s'automatitzen i/o es deslocalitzen, l'economia es terceja, s'aboca en la producció d'objectes no materials en els quals allò que es cotitza no és tant el producte en si mateix sinó el valor cultural que porta associat. El coneixement, la comunicació i el tractament de la informació seran a partir d'ara el motor d'una societat que necessita substituir les velles fàbriques per petites unitats productives interconnectades en xarxa i no pas en piràmide.

La composició no se subsumeix ja en el treballador home, fix, blanc, amb papers. Un nou ventall de categories explotades entra en joc; totes elles travessades per la precarietat. Els treballadors temporals, les jornades parcials, els sense papers, les dones, les becàries, els falsos autònoms i tot el conjunt de realitats que veuen soscavades les seves condicions de vida perquè el salari ja no els garanteix la inclusió social. Les persones, com indica Bauman, es veuen obligades a convertir-se alhora en argila de terrissaire i en hàbils escultors; assumeixen la incertesa, la flexibilitat com una norma.

LES LLUITES A LA METRÒPOLI HIPERCONNECTADA

En el nou capitalisme, la ment, i no només el cos, es posa a treballar. A la feina, sí, però també fora d'ella. Ja sigui creant opinió en el consum, millorant la formació, compartint informació a internet o comunicant amb el mòbil tothora. Desapareixen els llocs especials i sorgeixen els llocs comuns. Emergeix una cultura exempta de comunitat.

En la metròpoli hiperconnectada, la producció no es limita a la fàbrica, sinó que es fa extensible a tota la ciutat. Les lluites ja no poden actuar com els llops. Han de convertir-se en un eixam. En una so-

cietat mediatitzada, l'opinió resulta determinant per a la difusió i el desenllaç de les protestes. La velocitat és poder i el més ràpid és qui guanya la partida. La piràmide és estàtica, la xarxa és porosa, canviant, dinàmica.

La massa anònima es desordena i aflora l'eixam que ressalta la diferència i la singularitat en oposició a la bandada de llops. Representa una multitud intel·ligent, creativa, connectada pel cervell social en xarxa i no per compartir la feina. Pren l'espai públic i els barris com el seu camp de batalla, i amplia xarxes a les ja existents. S'organitza sense cap centre, però orientat per la intel·ligència col·lectiva en xarxa.

L'eixam recombina els fragments del treball precari de tal manera que atorga un nou sentiment de comunitat amb l'intel·lecte col·lectiu com a la seva base més sòlida. Un dels pares de la sociologia, Auguste Comte, ressaltava com els primers proletaris a les albors de l'era industrial, «acampaven en la societat sense ubicar-s'hi». Inici i decadència de la societat del treball. Dues èpoques marcades pels canvis, una entrada i una sortida. Queda inaugurada la nova era dels monstres.

Els antiavalots davant la desobediència massiva

PABLO IGLESIAS TURRIÓN

La primera vegada que vaig patir una càrrega policial va ser al novembre de 1992 a Madrid. Estudiava primer de BUP i vaig anar a una manifestació per protestar per l'augment de les taxes universitàries. Era amb prou feines un nano enmig d'una majoria d'estudiants universitaris que en aquells moments veia enormes i molt grans. Vaig tremolar quan vaig sentir els brocals disparant pilotes de goma i van resultar inútils totes les recomanacions dels meus experts pares, veterans en els anomenats «salts» durant la dictadura. Vaig córrer tant com vaig poder enmig de la confusió i vaig aprendre a tenir por de la policia sobretot quan portaven el casc posat.

Allí va ser la primera vegada que vaig sentir allò de «de azul o de marrón, un cabrón es un cabrón» (feia poc que la policia havia canviat el color marró, un pèl tercermundista, del seu uniforme, pel blau, més democràtic i americà). Vaig sentir també altres consignes, diguem-ne més folklòriques, con-

tra la policia, que van corejar sense pietat els universitaris madrilenys després de la càrrega. «Mi primo el de Bilbao os tiene *acojonaos*» era la que, sembla, minava més la moral de les unitats antiavalots.

Amb els anys, diverses militàncies, la meva formació doctoral como a especialista en repertoris de protesta i la sempre recomanable «observació participant», em van fer estudiar i conèixer bé la manera d'actuar de diferents policies antiavalots. El cas és que veient els Mossos d'Esquadra desallotjar la plaça de Catalunya no puc evitar identificar-me una mica amb aquell personatge de *La vida de Brian*, que, tancat al calabós, tira en cara als altres presoners la sort que tenen de ser crucificats mentre ell fa anys que està penjat de cap per avall.

Que no se m'interpreti malament. La intervenció dels antiavalots del govern català em produeix el mateix rebuig que a qualsevol persona decent, però està lluny de la brutalitat d'altres intervencions fetes per ells mateixos i també per altres policies estatals. En les imatges que s'han difós m'ha cridat l'atenció veure uns antiavalots disparar pilotes de goma a terra i no directament al cos i a alguns dels seus companys fer servir les defenses (les porres) de dreta a esquerra i no de dalt a baix, complint el reglament per evitar impactes directes i ferides al cap; una cosa que mai de la vida no he vist a Madrid.

Sens dubte, les imatges difoses a les televisions i a internet han mostrat també veritables abusos de ciutadans que resistien pacíficament el desallotjament. La prova més òbvia és el gran nombre de persones que van haver de ser ateses als centres hospitalaris. Hem vist, també, algun mossos que es retratava ell mateix: «Ven aquí si tienes cojones, hijo de puta», deia, en el més castís dels castellans, un *robocop* del govern català, encaputxat i armat fins a les dents, a un manifestant de la plaça de Catalunya, en un vídeo àmpliament difós per la premsa i les xarxes socials.

Per tant, la intervenció de les UIP a Madrid, després del primer intent d'acampada a la Puerta del Sol, com la dels Mossos d'Esquadra a la plaça de Catalunya, no són, ni de bon tros, representatives de l'agressivitat que pot assolir l'acció dels antiavalots a l'Estat espanyol. I, tanmateix, ben poques vegades una intervenció policial ha generat tant rebuig com aquestes.

Després de desallotjar, sense gaires cops, els primers acampats a Sol, el govern central es va trobar amb una ocupació massiva del centre de Madrid i va haver de reconèixer que, davant aquell desplegament de desobediència, era preferible no fer complir la llei *manu militari*. El mateix va tornar a passar després de la prohibició de la concentració a Sol per part de la Junta Electo-

ral. Altre cop era preferible no utilitzar els antiavalots.

En el cas català, la seqüència no va ser gaire diferent. Després del desallotjament «per motius d'higiene» de la plaça de Catalunya, el desprestigi dels Mossos va assolir nivells desconeguts des de la difusió de les gravacions de les infames pràctiques d'interrogatori a les seves dependències. Al cap de poques hores de la intervenció policial, la plaça va tornar a ser ocupada i sembla que l'escàndol generat per la violència utilitzada en el desallotjament farà que, per fi, els antiavalots catalans estiguin obligats a portar a l'uniforme de manera visible el número professional. Això facilitarà la identificació de qualsevol agent que pugui tenir un comportament no reglamentari (cosa que, per cert, no passa amb els antiavalots de la policia espanyola).

En el moment d'escriure aquestes línies, davant un possible desallotjament de la Puerta del Sol, tant la delegada del govern a Madrid, Dolores Carrión, com el supervicepresident, ministre de l'Interior i flamant candidat socialista, Alfredo Pérez Rubalcaba, no s'atreveixen a reconèixer públicament que la Puerta del Sol pot arribar a ser desallotjada per la policia, malgrat que alguns mitjans de comunicació fa dies que preparen l'escenari bo i fent-se ressò de les protestes de diversos sectors patronals.

Què vol dir tot plegat? En primer lloc, que el

fracàs de l'acció policial fins al moment és una demostració de la força del moviment 15M.

Rubalcaba i Felip Puig s'enfronten contínuament al dilema entre fer complir la llei i desallotjar les places per la força (no hi ha cap altra manera a curt termini) o bé reconèixer que la desobediència s'imposa sobre la llei i les autoritats, mostrant que el sistema polític i els seus representants són vulnerables a l'acció dels indignats.

Com diu un vell col·lega meu, quan la policia es posa al costat dels que protesten solem estar en un moment prerevolucionari. És evident que aquest no és el cas, però no hem d'oblidar que, quan l'acció policial provoca el rebuig dels ciutadans i genera un efecte contrari al que pretenia, ens trobem davant una crisi de legitimitat, en què la desobediència massiva pot redefinir algunes regles del joc polític.

«Todos somos Cataluña», cridaven a la Puerta del Sol després de la càrrega dels Mossos a Barcelona, i potser entre aquells indignats madrilenys hi havia algun estudiant del 92 que no havia oblidat el poc que importa el color dels uniformes.

La militància és contrarevolucionària

HIBAI ARBIDE

Això és una crítica despietada. Més ben dit, és una autocrítica que parteix d'una premissa: els militants no hem entès res fins que l'evidència era tan gran que no ens ha quedat altre remei que acceptar-la, en alguns casos de mal grat.

Quan vam començar les acampades, el perill que allò que els activistes aportéssim al moviment fos sobretot negatiu era evident. És cert que podíem oferir una experiència organitzativa, una mica d'infraestructura i hores de feina. Ara bé, probablement acompanyades d'esquerranisme, actituds revolucionàries, imatges identitàries i discursos autoreferencials.

La primera qüestió era que el llenguatge del 15M no era prou *radical*, segons els militants de l'extrema esquerra. De fet, moltes de les crítiques que s'han fet tenien a veure amb la incapacitat d'entendre que a l'acció política avui l'important no són tant els termes, sinó *qui* els diu i *des d'on* es diuen.

Com afirma Santiago López Petit, «la politització del malestar fora dels codis tradicionals ens ha permès travessar l'impàs en què estàvem ficats. La meravellosa frase «democràcia real ja» ha estat un bon iniciador de la rebel·lió. Només és un crit, i un crit no cal explicar-lo. Un crit de fàstic contra aquest món, i a la vegada, un crit ple de vida que tapa la boca a tots els polítics, que els interromp el monòleg, que els enfonsa com a farsants».

Potser els militants de l'extrema esquerra no s'adonaven que la seva obsessió per algunes paraules (democràcia, violència, classe obrera...) les situava involuntàriament més a prop de l'escenari fals en què actuen els polítics professionals que no pas de la política des de baix que es practica a les places.

Amador Fernández Savater diu: «des del «no a la guerra» són precisament aquests tipus d'enunciats «plans» els que obren espais on cabem tots i que mouen les coses. Avui queda clar que les paraules tenen força no pel que diuen, sinó per qui les diu i des d'on les diu».

La crítica no va dirigida a cap sector en concret. Hi ha, per exemple, qui no ha sabut veure que *#spanishrevolution* no apel·la a un imaginari espanyolista sinó a una lectura postmoderna del 1936 i a la cançó «Spanish bombs» de The Clash. La mateixa lògica per la qual a altres els fa mal d'orelles *#democraciarealya*. Són només dos exemples, però

n'hi ha a cabassos, fàcils de trobar si es repassa el que van publicar la primera setmana d'acampades els webs d'extrema esquerra.

La multitud ha assumit com a consens lemes que mobilitzen per la seva capacitat d'evocació: «ningú no ens representa», «hem perdut la por», «vamos lento porque vamos lejos», «no nos moverán», «el pueblo unido jamás será vencido»... enfront dels que només suposen l'adhesió a un marc ideològic previ com ara «a, anti, anticapitalistes!».

Davant la incapacitat per condicionar assemblees multitudinàries, cada grupuscle polític pensava que qui dirigia el moviment era el seu enemic del Ghetto. Per resumir-ho de manera ràpida, mentre els militants discutien entre ells sobre si una paraula o una altra havia d'incloure's/vetar-se/afegir-se al manifest, la plaça continuava fent la seva sense que li importés gens ni mica la discussió.

Allò que uneix el moviment no és tant el *què* sinó el *com*. El comú és més el calendari de lluita que els múltiples intents de manifestos que apleguin reivindicacions concretes. En aquest sentit, feministes i hackers han reblat el clau. En comptes de centrar-se en el fet que les seves reivindicacions es convertissin en la part central dels discursos, han tingut un paper fonamental en el *com*. No han pretès crear cap comissió que dictés el programa, sinó que han estat molt presents i han influït molt

positivament en la manera de construir l'espai, tant físic com polític, del moviment.

Dit això, la crítica hauria des ser molt matisada. És cert que hi ha hagut aquestes actituds, però la quantitat de militants que s'han obert a l'experiència i han aportat el millor d'ells mateixos ha estat enorme. I ara tampoc no em refereixo a cap sector en concret, sinó a activistes de totes les *famílies* de la fauna militant. Han acceptat crítiques, han après..., s'han deixat sorprendre i s'han relaxat. El seu paper ha estat determinant en molts moments, i en aquest cas ho dic en el sentit positiu.

El problema, doncs, és aconseguir que l'acampada i el moviment no esdevingui un espai en què les diferents faccions lluitin per sortir guanyador. Ben al contrari. L'acampada no és un parlament en el qual l'important és el resultat de la votació; aquí l'important és el procés en ell mateix, el debat i els altres mecanismes pels quals es construeix el consens.

O com resumia en dos tweets Guillermo Zapata, «el moviment 15M no té programa, igual que el software lliure no té programa. El seu programa és defensar la seva existència i replicar-se». «Replicar la seva estructura bàsica copyleft: més democràcia, més participació, més discussió col·lectiva sobre els assumptes públics».

Santiago López Petit i Raimundo Viejo Viñas

són dos referents amb qui de vegades discrepo, però de qui sempre aprenc alguna cosa. A la plaça vaig tenir la sort de coincidir amb tots dos en moments diferents: amb en Santi els primers dies, mentre l'*impossible* es materialitzava davant els nostres ulls; d'en Mundo recordo l'abraçada després d'expulsar els Mossos i tornar a prendre la plaça.

El més rellevant de totes dues trobades va ser comprovar com les diferències de matís, les visions *ideològiques*, els debats d'autoconsum militant, no tenien cabuda a #acampadabcn. Estaven, literalment, fora de lloc. Res no és igual després del 15M. Aquells que escullin l'autisme militant seran como els soldats japonesos perduts a les illes del Pacífic que continuaven disparant trets als avions sense saber que la seva guerra havia acabat.

Consideracions d'un activista provincià

DIEGO DÍAZ

«Nunca la vimos tan gorda», em comentava un veterà militant de l'esquerra asturiana. Enmig d'un clima de desmobilització i apatia generalitzada s'ha produït el miracle: una nova generació d'activistes. I encara que demà el moviment es dissolgués, tranquil·litat, que, d'aquí, en sortirà el recanvi per als nostres malmesos moviments socials. Ells i elles, els que se'n vagin cap a casa, cansats i decebutos perquè les coses van molt més lentes del que s'esperaven, no ho faran pas amb les mans buides. «He après més en aquestes dues setmanes que en tots els anys d'institut», ens explicava, emocionat, un noieta a l'acampada d'Oviedo. Exagerat, com tantes altres coses que hem dit i hem sentit aquestes jornades tan propenses a l'èpica, però amb un xic de raó també, de ben segur.

Algú s'ho podia esperar, tot això? Ni el més optimista no es podia imaginar una mobilització d'aquesta envergadura, el naixement d'un autèntic

moviment de masses a partir de les xarxes socials d'internet i amb ben poc treball previ d'acumulació de forces. És cert que si mirem enrere i recapitem a la vaga general de setembre, tenint en compte l'ofensiva mediàtica contra ella, la fragmentació del mercat laboral i el desprestigi (per l'esquerra i per la dreta) dels sindicats, hauríem de valorar que va sortir raonablement bé.

El 29S va posar en relleu l'existència d'una massa crítica disposada a mobilitzar-se, però el tancament per part de CCOO i d'UGT del que podia haver estat l'inici d'un cicle de mobilització social, ens va sumir en vuit mesos de depressió en què l'esquerra política, social i sindical va fracassar estrepitosament a l'hora de donar una resposta a la crisi, les retallades socials i l'infame capitulació firmada per les cúpules sindicals, demostrant un cop més que no n'hi ha prou amb assenyalar els errors dels altres per assolir encerts propis. I va ser llavors quan es va produir el sisme, un moviment completament desconegut, menyspreat per una bona part de la militància que no es prenia seriosament «els d'internet», i que a tots i totes ens ha descol·locat.

L'epicentre del terratrèmol és a Madrid, i encara que sigui obvi, val la pena destacar-ho. La capital és decisiva, es tracta del gran aparador polític, de la caixa de ressonància mediàtica per excel·lència. I Madrid? Què fa Madrid? Era la pregunta angoixa-

da que es feien els vaguistes catalans i asturians l'octubre del 1934. Sabien que si la capital no s'hi afegia, ben poques probabilitats tenia de triomfar la insurrecció a la resta d'Espanya. En els darrers anys, Madrid ens ha donat més penes que alegries, les majories absolutes de la dreta més avantguardista en tècniques de desmuntatge del fet públic combinades amb les grans manifestacions de la caverna nacionalcatòlica.

Però Madrid és una ciutat on malviuen milions de persones i on la crisi colpeja amb més duresa que en una ciutat petita o mitjana, on les xarxes familiars són més denses i esmorteixen en part la primesa del nostre estat del benestar. Madrid té, a més, una gran quantitat de població jove, sobretot d'universitaris i postuniversitaris que viuen en l'atur i la precarietat. I ha estat aquesta joventut precària però amb recursos culturals, i generalment sense càrregues familiars, la que ha passat per fi de la passivitat a l'acció, actuant com a locomotora d'un moviment fet a la mida de la seva idiosincràsia líquida i individualista.

Hem sentit moltes coses i hem llegit molt sobre la importància de les xarxes socials per explicar l'èxit de les acampades, però, què passa amb els mitjans de tota la vida? Efectivament, internet és qui primer difon la primera convocatòria i permet la coordinació dels grups dispersos de Democràcia

Real Ja, però l'inesperat del campament de Sol i la seva repercussió a la premsa, la ràdio i la televisió madrilenya, que aquí és el mateix que dir espanyola, és allò que multiplica la repercussió del moviment. L'enorme atenció dels mitjans de comunicació nacionals a Sol en facilita l'extensió geogràfica. Els mitjans regionals i locals cerquen llavors el seu petit «Sol» a la plaça Major del seu poble o ciutat.

De sobte, amb ben poca feina, en comparació amb el que arribem a suar de vegades per aconseguir un petit espai al diari, els activistes locals ens veiem catapultats a l'estrellat per uns mitjans de comunicació desitjosos de contactar amb els «indignats» locals. I el moviment s'estén així a llocs des d'on feia temps que no ens arribaven notícies de vida intel·ligent. A Astúries vam aconseguir sortir del binomi Oviedo-Gijón i van sorgir nuclis a localitats més petites com Avilés o les actives conques mineres de temps passats. Potser en aquests espais, amb un dèbil teixit sociopolític alternatiu, el moviment aconseguirà evolucionar cap a la construcció de centres socials autogestionats. Seria una gran notícia.

Una fortalesa del moviment que tenim entre les mans és la seva dimensió estatal i la seva voluntat de coordinar-se. Si d'alguna cosa han pecat les frustrades iniciatives de l'esquerra alternativa és d'una increïble fragmentació. El cas del sindicalis-

me crític és paradigmàtic, tothom odia CCOO i UGT, però no hi ha manera que es posin d'acord i consensuïn uns mínims que permetin una unitat d'acció en l'àmbit estatal contra agressions que es decideixen des de l'Estat i per a tot l'Estat.

El moviment del 15M hauria ara de trobar un equilibri entre coordinació i descentralització. Una proposta que fos bandera comuna de tot el moviment i reivindicacions específiques dirigides a les administracions municipals i autonòmiques. Urgeix que el moviment es doti en cada lloc d'un discurs crític i concret sobre el seu territori. Hem d'acabar amb aquest vici tan estès en l'activisme de saber més de Bolívia que del nostre barri.

Vivim un moment molt esperançador. Encara és aviat per saber exactament què passa, però, per fi, des de fa molt temps, passa alguna cosa.

Una genealogia

AITOR TINOCO

Dues experiències destaquen com a antecedents de les pràctiques disruptives que veiem ara en aquest període de trencament constituent. Totes dues marquen un punt i a part amb la cultura de la Transició.

LA NIT DELS SMS. En el context immediatament posterior a les mobilitzacions contra la guerra de l'Iraq i just abans de les eleccions generals del 2004, el 13M va suposar un primer moment en què la ciutadania va prendre el carrer. L'origen de la convocatòria de la concentració era un sms que deia: «¿Aznar de rositas? ¿Lo llaman jornada de reflexión y Urdaci trabajando? Hoy 13M, a las 18h. Sede PP, C/ Génova 13. Sin partidos. Silencio por la verdad. ¡Pásalo!». Naixia així una nova forma de comunicació: «Passa-ho!».

Aquest repertori posava de manifest la capacitat de convocatòria i mobilització espontània de la gent. Més de cinc mil persones connectades a tra-

vés de les noves tecnologies exigien, indignades, la veritat sobre els atemptats terroristes de l'11M. Aquesta mobilització va comportar la sortida del govern d'un PP que, segons les enquestes electorals, se situava com a clar vencedor amb majoria absoluta. Havia tingut lloc la primera experiència positiva d'autocomunicació de masses en contra de les lògiques de control de l'establishment polític i economicomediàtic.

V DE VIVIENDA. La segona experiència ens porta al 14 de maig de 2006. També a través de missatges de correu electrònic i sms, el col·lectiu V de Vivienda va convocar nombroses manifestacions a tot el territori estatal i set assemblees populars per un habitatge digne en diferents places. Això donava un exemple proper de reapropiació de l'espai públic per a la constitució d'assemblees ciutadanes.

El nou repertori modular d'autocomunicació a través d'internet i mòbil, i la reapropiació de l'espai públic per la ciutadania van deixar un substrat sense el qual no es pot comprendre com es va originar i com opera el 15M. Més encara, les xarxes que es van estructurar en aquest cicle de mobilitzacions es troben a l'origen de la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH), que es troba igualment enxarxada amb Democràcia Real Ja!

LA LLEI SINDE. En aquest mateix substrat, el 24

de gener de 2011 s'escenifica al Senat el pacte PSOE-PP-CiU per a l'aprovació del projecte de llei d'economia sostenible. La seva disposició final segona es coneix com la Llei Sindé. La ciutadania, que majoritàriament estava en contra del tancament dels webs d'enllaços i el cànon digital, i a favor del lliure accés a internet i la neutralitat de la xarxa, comença a mobilitzar-se i sorgeix NoLesVotes, una xarxa ciutadana que proposa una campanya de hacking electoral: demanen a la ciutadania que en les properes eleccions municipals i autonòmiques del 22 de maig no votin els partits majoritaris PSOE-PP-CiU.

ANONYMOUS ALS GOYA. Dos dies abans de l'aprovació definitiva de la Llei Sindé al Congrés, el diumenge 13 de febrer se celebra la gala dels premis Goya en què Anonymous interromp per primera vegada en l'escena pública portant de la xarxa al carrer el malestar per l'aprovació de la llei a través de l'#opgoya. Al mateix temps, canalitzant les tesis de NoLesVotes, llança també una altra operació: #opvdevotaciones, de cara a les eleccions 22M.

L'u de març es presenta la Plataforma de coordinación de grupos pro-movilización ciutadana. Activistes de diferents grups, blocs i plataformes entre els quals destaquen Anonymous, ADESORG, Estado del Malestar, Ponte en Pie, Juventud en Ac-

ció o NoLesVotes, units sota la denominació comuna Plataforma de coordinació de grups promobilizació ciutadana, anuncien la seva intenció d'organitzar una gran convocatòria de protesta prèvia a les eleccions del 22M. El lema diu: «Democràcia Real Ja! No som mercaderia en mans de polítics i banquers». Si bé la plataforma s'estava prefigurant des del gener mitjançant un grup de Facebook, no serà fins a l'11 de març que es crearan els primers esdeveniments a Facebook i als diferents nodes-ciutat fent la crida a la convocatòria.

7M, JUVENTUD SIN FUTURO. La iniciativa de joves i altres persones pertanyents (o no) a la «generació perduda», convoca una gran manifestació a Madrid el 7 d'abril en una iniciativa similar a la de Geração à rasca a Portugal. Aconsegueix aplegar més de cinc mil persones que denuncien la seva precarietat, les retallades socials i el bloqueig de les expectatives vitals per la submissió de les polítiques públiques al poder econòmic. Alhora es difon la convocatòria de Democràcia Real Ja! del 15M.

BREU CRONOLOGIA

15M. Les manifestacions convocades per Democràcia Real Ja! omplen els carrers de pràcticament totes les ciutats. A la fi de les manifestacions es produiran acampades que seran desallotjades per les forces de l'ordre. La resposta, però, serà tornar a ocupar les places massivament l'endemà.

18M. La Junta Electoral de Madrid prohibeix l'acampada a Sol, però una multitud encara més gran ocupa la plaça. Això planteja a la policia el dilema d'obeir les ordres i provocar un desastre o deixar que es desenvolupi la desobediència civil pacífica.

19M-20M. Les acampades s'expandeixen per tot l'Estat. El moviment assoleix unes dimensions inusuals.

21M, 00 hores. Una vegada més, tensió màxima entre l'Estat i el moviment. La jornada de reflexió se celebrarà pacíficament però il·legalment, contra la decisió de la Junta Electoral Central i el Tribunal Suprem.

22M. Se celebren les eleccions sense incidents. L'impacte sobre el resultat del moviment és mínim. A la seu del PP es crida «Esto es democracia i no lo de Sol» o «Sol, disolución».

23M-26M. Els mitjans practiquen l'apagada mediàtica, però a tot l'Estat continuen les assemblees. A les ciutats més grans comencen a operar assemblees de barris que reclamen el protagonisme de la convergència amb altres lluites socials en curs.

27M. Els Mossos d'Esquadra intenten desallotjar la plaça de Catalunya. Argumenten que es tracta només d'una qüestió d'higiene pública davant l'eventual victòria del Barça a la Champions. La brutalitat policial (cent vint-i-un ferits dels quals trenta-set mossos) no impedeix que un eixam d'activistes es faci de nou amb el control de la plaça. A les set del vespre té lloc una concentració massiva en què es demana la dimissió del conseller d'Interior i màxim responsable, Felip Puig.

28M. La victòria del Barça a la Champions és aprofitada pel moviment per demostrar la seva capacitat de gestió de les situacions de tensió mitjançant tàctiques no violentes.

29M-avui. L'activitat a les places es veu reforçada: l'elaboració programàtica progressa concretant un enorme conjunt de demandes. Mediàticament la presència del moviment perd impacte, però es manté viva. Alhora es planteja el problema de la pervivència de les acampades (es decideix votar regularment la seva continuïtat).

En el moment de tancar aquest llibre han aparegut noves convocatòries com el bloqueig de la constitució dels nous ajuntaments (11M), del debat parlamentari sobre pressupostos el 14 i 15M a Barcelona (acampada al Parlament) o el 19M (manifestacions previstes al conjunt de l'Estat).

SITOGRAFIA

<http://twitter.com/acampadabcn>
<http://twitter.com/acampadasol>
<http://www.democracialrealya.es>
<http://www.nolesvotes.com>
<http://acampadabcn.wordpress.com/>
<http://www.juventudsinfuturo.net>
<http://www.madrilonia.org>
<http://www.spanishrevolution.es>
<http://twitter.com/merceprecaria>
<http://www.madridtomalaplaza.net>
<http://madrid.tomalosbarrios.net>
<http://www.malestar.org>

ANNEXOS

ACAMPADA/BCN: DEMANDES DE MÍNIMS

A Barcelona, bo i recopilant la saviesa i les aportacions de centenars de persones, s'estan escrivint col·lectivament diversos documents de treball que parlen dels diferents nivells en què operarem per aconseguir el canvi. Tots són documents oberts, en modificació i millora constant.

El que es reproduïx aquí és tan sols un d'ells. Amb la intenció de sumar a aquest document d'altres més concrets i especialitzats, s'han creat múltiples subcomissions de continguts.

Estem canviant el món. Completament

Mentrestant els polítics que no ens representen segueixen allí, donant bandades i legislant sobre les nostres vides.

Per això els escrivim aquí algunes mesures que

puguin entendre fàcilment i que volem que s'apliquin ja. Alerta! És un document de mínims. En realitat el que volem és molt més gran, quelcom que possiblement no entenguin mai.

Així que ho farem saber als i les alcaldes i als plens que s'elegeixin el proper dia 22. Els demanarem punt per punt el que segueix, començant pel punt 1.

1. No més privilegis per a polítics, començant per Barcelona:

— Retallada dràstica del sou de les i els polítics equiparant-lo al sou de la mitjana de la població.

— Supressió dels privilegis en el pagament d'impostos, dietes, anys de cotització i pensions (només a Barcelona l'estalvi seria de mig milió d'euros al mes com a mínim).

— Prohibició de pensió superior a la pensió màxima establerta per a la resta dels ciutadans i ciutadanes.

— Supressió de la seva immunitat jurídica i de prescripció per als casos de corrupció. Cessament de les i els polítics corruptes.

2. No més privilegis per a banquers i banqueres:

— Prohibició de qualsevol tipus de rescat o injecció de capital a entitats bancàries i caixes: aquelles entitats en dificultats han de fer fallida o ser

nacionalitzades per constituir una banca pública sota control social.

— Devolució transparent i immediata a les arques públiques per part dels bancs de tot el capital públic aportat.

— Regulació dels moviments especulatiu i sancions a la mala praxis bancària. Prohibició d'inversió en paradisos fiscals.

— Tots els habitatges adquirits per execucions hipotecàries allotjaran, en règim de lloguer social, les famílies desnonades.

3. No més privilegis per a les grans fortunes:

[N'hi hauria prou amb aplicar el 5% de les retallades que van ser aplicades als funcionaris a les cinquanta més grans fortunes i se solucionaria el problema del dèficit de l'Estat espanyol]

— Augment del tipus impositiu a les grans fortunes i entitats bancàries, eliminació de les SICAV.

— No a l'eliminació de l'impost de successions. Recuperació de l'impost de patrimoni.

— Control real i efectiu del frau fiscal i de la fuga de capitals a paradisos fiscals.

— Promoció a nivell internacional de l'adopció d'una taxa a les transaccions financeres (taxa Tobin).

Amb l'aplicació d'aquests tres punts s'obté el pressupost per solucionar els quatre següents. Per-

què no falten diners, és evident que existeix la disponibilitat econòmica.

4. Sous dignes i qualitat de vida per a tothom:

— L'economia al servei de les persones i no al revés.

— Establiment d'un màxim salarial així com d'un mínim.

— Reducció de la jornada de manera que tothom pugui gaudir, pensar i conciliar la seva vida personal amb la vida laboral, sense reducció de sou. Aquesta reducció de personal permetrà un repartiment de tasques que acabarà amb l'atur estructural.

— Retirada de la reforma de les pensions.

— Seguretat en el treball: impossibilitat d'acomiadaments col·lectius o per causes objectives a les grans empreses mentre hi hagi beneficis, fiscalització a les grans empreses per assegurar que no cobreixen amb treballadors temporals llocs de treball que podrien ser fixos.

— Reconeixement del treball domèstic, reproductiu i de cura.

5. Dret a l'habitatge

— Expropiació dels habitatges en desús que no s'han venut per augmentar el parc públic d'habitatge en règim de lloguer social.

— Declaració de les ciutats com a lliures de desnonaments i desallotjaments.

— Penalització de les pràctiques de *mobbing* (assetjament immobiliari).

— Donació en pagament dels habitatges per cancel·lar les hipoteques de forma retroactiva des de l'inici de la crisi.

— Prohibició de l'especulació immobiliària.

6. Serveis públics de qualitat:

— Retirada de les retallades plantejades pel govern de la Generalitat. Retirada dels plans d'austeritat i de retallades que afectin els serveis públics a nivell estatal, europeu i global.

— Restabliment dels serveis que ja han estat retallats en sanitat i educació.

— Increment del personal sanitari i d'infraestructures per acabar amb les llistes d'espera.

— Increment del professorat i d'infraestructures per garantir la ràtio d'alumnes per aula, els grups de desdoblament i els grups de suport.

— Garantir realment la igualtat d'oportunitats per a l'accés a tots els nivells d'educació, independentment de la procedència socioeconòmica. Destinar els recursos públics únicament a l'educació pública. Escola laica i de qualitat.

— Finançament públic de la investigació per garantir la seva independència.

—Transport públic assequible econòmicament a totes les persones, de qualitat i ecològicament sostenible (AQUEST PUNT NO S'HA ACABAT DE CONSENSUAR. FALTA DISCUSSIÓ/DEBAT)

—Serveis públics i gratuïts d'atenció a la infància i a les persones amb necessitats especials de cura.

—Prohibició de la privatització dels serveis públics.

—Sotmetre la nostra pertinença a l'OTAN a referèndum.

7. Llibertats i democràcia participativa:

—No al control d'internet. Abolició de la Llei Sinde.

—Protecció de la llibertat d'informació i del periodisme d'investigació i de la seva independència. Eliminació de les traves legals que impedeixen exercir el dret d'emissió dels mitjans comunitaris lliures i sense ànim de lucre. Eliminació dels monopolis de facto dels espais radioelèctrics.

—Ús de *software* lliure en les institucions públiques per adequar-les a l'era digital amb costos sostenibles.

—Retirada de l'ordenança del civisme: retirada de tota ordenança que limiti les llibertats de moviment i expressió.

—Referèndums obligatoris i vinculants per a

les qüestions de gran envergadura (incloses les directives europees).

— Eliminació de les batudes a migrants no regulars i retirada de la Llei d'estrangeria actual i tancament dels CIE. Dret de vot per a migrants.

— Modificació de la Llei electoral (AQUEST PUNT NO S'HA ACABAT DE CONSENSUAR. FALTA DISCUSSIÓ/DEBAT)

— Establiment de mecanismes efectius que garanteixin la democràcia interna als partits polítics: llistes obertes, elecció directa dels regidors (AQUEST PUNT NO S'HA ACABAT DE CONSENSUAR. FALTA DISCUSSIÓ/DEBAT)

— Pressupostos participatius aprovats per la ciutadania.

A continuació es farà al·lusió al tancament d'algunes indústries i cossos professionals. Demanem la conseqüent recol·locació d'aquests professionals o la reconversió de l'activitat industrial dels sectors esmentats.

8. Medi Ambient

— El sistema econòmic no pot estar basat en el creixement indefinit. Això no és sostenible.

— Sobirania alimentària, foment de l'agricultura dels camperols, no de les multinacionals.

— Foment de l'agricultura agroecològica. Suspensió dels transgènics en base al principi de precau-

ció, fins a resoldre les incerteses sobre els impactes en el medi ambient i la salut. Per una reforma agrària.

— Consum responsable i comerç just. Evitar els monopolis en la distribució garantint l'accés de tots els productors.

— Amb totes aquestes mesures i d'altres, complir uns objectius de reducció d'emissions de CO₂ que vagin més enllà dels del protocol de Kyoto. Per una veritable justícia climàtica.

MANIFEST DEMOCRÀCIA REAL JA!

Som persones normals i corrents. Som com tu: gent que es lleva tots els matins per estudiar, treballar o buscar feina, gent amb família i amics, gent que treballa durament cada dia per viure i donar un futur millor als que l'envolten.

Uns ens considerem més progressistes, d'altres més conservadors. Uns som creients, d'altres no. Uns tenim ideologies ben definides, d'altres ens considerem apolítics. Però tots estem amoïnats i indignats pel panorama polític, econòmic i social que veiem al nostre voltant, per la corrupció dels polítics, empresaris, banquers... per la indefensió del ciutadà ras.

Aquesta situació ens fa mal a tots cada dia. Però si tots ens unim, podem canviar-la. És el moment de moure's i de construir una societat millor. És per això que declarem fermament el següent:

- Les prioritats de la societat han de ser la igualtat, el progrés, la solidaritat, el lliure accés a la cultura, la sostenibilitat ecològica i el desenvolupament, el benestar i la felicitat de les persones.
- Hi ha uns drets bàsics que haurien de ser coberts en aquestes societats: el dret a l'habitatge, al treball, a la cultura, a la salut, a l'educació, a la participació política, al lliure desenvolupament personal i el dret al consum dels béns necessaris per a una vida sana i feliç.
- El funcionament actual del sistema econòmic i de govern no atén aquestes prioritats i és un obstacle per al progrés de la humanitat.
- La democràcia surt del poble (*demos* = poble, *cracia* = govern) així que el govern ha de ser el poble. Però en aquest país la major part de la classe política ni tan sols ens escolta. La seva funció hauria de ser portar la nostra veu a les institucions, facilitar la participació política ciutadana mitjançant línies directes i procurar el més gran benefici per al gruix de la societat, no pas enriquir-se i medrar amb el nostre esforç, atenent només els interessos dels grans poders econòmics i aferrant-se al poder mitjançant una dictadura partitocràti-

ca encapçalada per les inamovibles sigles del PP-PSOE.

- L'ansia i l'acumulació de poder en un grup reduït produeix desigualtat, crispació i injustícia. Això porta a la violència, que rebutgem. L'obsolet i antinatural model econòmic vigent bloqueja la maquinària social en una espiral que es consumeix a ella mateixa enriquint uns pocs i abocant a la pobresa i escassetat la resta, fins al col·lapse.
- La voluntat del sistema és l'acumulació de diners, premiant-la per sobre de l'eficàcia i el benestar de la societat, malbaratant recursos, destruint el planeta, generant atur i consumidors infeliços.
- Els ciutadans formem part de l'engranatge d'una màquina destinada a enriquir una minoria que ni tan sols sap de les nostres necessitats. Som anònims, però sense nosaltres res d'això no existiria, ja que nosaltres movem el món.
- Si com a societat aprenem a no confiar el nostre futur a una abstracta rendibilitat econòmica que mai s'aplica en benefici de la majoria, podrem eliminar els abusos i mancances que tots patim.

- És necessària una revolució ètica. Hem posat els diners per sobre de l'ésser humà i hem de posar-los al nostre servei. Som persones, no productes de mercat. No sóc només el que compro, sinó que també importa per què ho compro i a qui l'hi compro.

Per tot això estic indignat.
Jo puc canviar-ho.
Jo puc ajudar.
Sé que junts podrem.
Surt amb nosaltres. És el teu dret.

